

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА "КРОК"**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

А.М. Кучко

2026 р.

ПРОГРАМА

вступного іспиту із спеціальності

для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії

освітньо-наукова програма «Психологія»,

спеціальність С4 «Психологія»

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

психології

(протокол № 8 «22» квітня 2026 р.)

Завідувач кафедри

Київ - 2026

I. Загальні положення

Програма вступного іспиту з психології розроблена для вступу до аспірантури Університету «КРОК» здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності С4 – «Психологія». Прийом вступників проводиться за результатами фахового випробування з дисципліни «Загальна психологія».

Програму розроблено відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23 березня 2016 р., № 261, з урахуванням положень Державної національної програми «Освіта», Концептуальних засад державної політики щодо розвитку наук про поведінку (психології) у сфері вищої освіти.

Мета програми – виявлення рівня знань з психології, необхідного і достатнього для вступу до аспірантури і здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності С4 «Психологія» (галузь знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація»).

Іспит з психології призначений особам, які здобули освітній рівень спеціаліста або магістра і вступають на навчання до аспірантури Університету «КРОК» за спеціальністю С4 «Психологія».

II. Вимоги до вступників

Вступники до аспірантури для здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності С4 «Психологія» (галузь знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація») мають показати:

- 1) високий рівень теоретичних знань і практичних умінь у таких галузях психології, як загальна психологія, диференціальна психологія, педагогічна та вікова психологія, психологія особистості, екстремальна та кризова психологія, соціальна психологія, психологія та методика викладання у вищій школі;
- 2) здатність до постановки академічних і дослідницьких цілей;
- 3) уміння кваліфіковано презентувати наявні знання, уміння і навички.

III. Структура вступного іспиту

1. Підготовка відповідей на запитання, вказані в екзаменаційному білеті.
2. Презентація цих відповідей.
3. Відповіді на додаткові запитання членів комісії за білетами.
4. Відповіді на запитання членів комісії стосовно наукових інтересів вступника, бачення ним теми та перспектив свого дисертаційного дослідження, мотивації вступу до аспірантури тощо (у формі бесіди).

IV. Зміст вступного іспиту

1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Предмет і завдання загальної психології. Основні категорії загальної психології. Провідні психологічні школи. Зв'язок загальної психології з іншими науками.

Тема 2. Еволюція психіки у філогенезі та в онтогенезі. Структурно-функціональний аналіз психіки.. Психічні процеси, психічні властивості, психічні стани.

Тема 3. Принципи і методи дослідження психіки. Теоретичні та емпіричні методи. Загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Методи психодіагностики.

2. ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Предмет і завдання диференціальної психології. Індивідуально-психологічних та типологічний підходи в диференціальних дослідженнях.

Тема 2. Диференціальна психофізіологія та диференціальна когнітологія. Апаратні та бланкові методи дослідження.

Тема 3. Дослідження темпераменту і характеру в загальній та в диференціальній психології. Еволюція наукових уявлень про темперамент і характер. Акцентуації характеру. Диференціальні дослідження особистості та індивідуальності.

3. ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Предмет і завдання педагогічної та вікової психології. Основні поняття дисципліни (навчання і научування, виховання, розвиток, соціалізація).

Тема 2. Актуальні проблеми сучасної педагогічної та вікової психології. Актуальні проблеми психології розвитку.

Тема 3. Віковий підхід до визначення норми у психолого-педагогічних дослідженнях. Методологія та методика психолого-педагогічного експерименту.

4. ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Тема 1. Особливості визначення особистості в загальній і в диференціальній психології та в інших психологічних традиціях. Психологічна структура особистості. Психологічні механізми та етапи розвитку особистості. Задатки і здібності. Талант і обдарованість.

Тема 2. Теорії особистості в загальній та в диференціальній психології.

Тема 3. Морально-ціннісна сфера особистості. Потреби, мотиви, настанови, цінності. Аксіопсихологія, аксіогенез, аксіопсихіка. Етапи морального розвитку особистості за Л. Кольбергом.

5. ЕКСТРЕМАЛЬНА ТА КРИЗОВА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Актуальні проблеми екстремальної та кризової психології. Вікові та життєві кризи, їх роль у розвитку особистості.

Тема 2. Психологія стресу. Типи стресів та засоби їх профілактики і подолання.

Тема 3. Психологія конфлікту. Типи конфліктів. Структурно-функціональний та системний аналіз конфліктів. Стратегії і тактики розв'язання конфліктів.

6. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Предмет і завдання соціальної психології. Актуальні проблеми сучасної соціальної психології. Загальні і спеціальні методи соціально-психологічного дослідження. Особливості експерименту у соціальній психології.

Тема 2. Соціальна психологія особистості. Регулятиви соціальної поведінки особистості.

Тема 3. Великі і малі соціальні групи. Механізми внутрішньо- та міжгрупової взаємодії. Групові правила і норми. Групова динаміка. Груповий тиск.

7. ПСИХОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Тема 1. Предмет і завдання психології та методики викладання у вищій школі. Документи, що в нормують навчальний процес у виші. Традиційні та інноваційні методи у практиці викладання.

Тема 2. Психолого-педагогічні комунікації у виші. Основи корпоративної культури сучасного університету. Основи ділового спілкування.

Тема 3. Методологія та організація наукових досліджень. Основи експериментальної роботи. Основи психодіагностики.

V. Критерії оцінювання

Загальна оцінка відповідей претендента на вступ до аспірантури та здобуття наукового ступені доктора філософії зі спеціальності С4 «Психологія» складається з:

- 1) оцінки відповідей на запитання білетів;
- 2) оцінки відповідей на запитання членів комісії щодо наукових інтересів вступника, бачення ним теми та перспектив свого дисертаційного дослідження, мотивації його вступу до аспірантури тощо.

Критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: відмінно, добре, задовільно, незадовільно. Рівень досягнень Оцінка(шкала від 100 до 200 балів) відмінно 180-200 добре 150-179 задовільно 100-149 незадовільно 0-99

Відмінно – знання вступника є глибокими, міцними, системними, вступник вміє застосовувати знання для виконання завдань, вміє самостійно оцінювати різноманітні ситуації, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Добре – вступник знає істотні ознаки понять, явищ, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.

Задовільно – вступник відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними знаннями з дисципліни. Визначення понять дає з помилками й неточностями. **Незадовільно** – відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення. При оцінюванні відповіді на вступному випробуванні

враховуються: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність; рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо; вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх; самостійність суджень.

Рівень досягнень	Оцінка (5- бальна шкала)	Оцінка (12- бальна шкала)	Оцінка (шкала від 100 до 200 балів)
відмінно	5	10-12	180-200
добре	4	7-9	150-179
задовільно	3	4-6	100-149
незадовільно	2	1-3	0-99

VI. Рекомендована література

Базова

1. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання : монографія / В. О. Климчук ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. 2-ге вид., переробл. і допов. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 158 с.
2. Кобильченко В., Осмельченко І. Спеціальна психологія: підручник. К.: Академвидав, 2020. 24 с. (АЛЬМА-МАТЕР)
3. Особистісні стратегії життєдіяльності в умовах невизначеності середовища : монографія / Ю.М. Швалб, О.Л. Вернік, О.М. Дячок, Т.М. Кирпенко, О.В. Павленко; за ред. Ю.М. Швалба. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. 262 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/742906>
4. Савчин М.В. Загальна психологія: навчальний посібник. 4-е вид., доп.. К.: ВЦ "Академія", 2024. 352 с..(АЛЬМА-МАТЕР)
5. Слюсаревський М.М., Хазратова Н.В. Теоретичні напрями соціальної психології: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 104 с
6. Соціокультурні детермінанти розвитку психології особистості в Україні: монографія / В.В. Турбан, Л.З. Сердюк, В.В. Москаленко та ін.; за наук. ред. В.В. Турбан. К.: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. 296 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/737925/>
7. Становлення базових парадигм української психології: колективна монографія / В.В. Турбан, І.В. Білоконь, Н.М. Бугайова, К.В. Гаврилкова, В.М. Летцев, А.М. Маслюк, В.Ф. Маценко, Ж.М. Маценко, О.А. Мельник, І.М. Поклад, М.І. Савіна, Л.З. Сердюк, Л.О. Скальська, А.А. Терещук, Г.В. Чайка ; за ред. В.В. Турбан. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2017. 257 с.

Допоміжна

1. Психологічне забезпечення педагогічної майстерності: навчально - методичний посібник/ І. А. Бурлакова, Т.В. Кондес [та ін.]. К.: Видавничий

- дім "Кондор", 2020. 276 с.
2. Терлецька Л.Г. Вікова психологія і психодіагностика: підручник. К.: Видавничий дім "Слово", 2013. 608 с.
 3. Вікова психологія: навчальний посібник/ О. П. Сергєєнкова [та ін.]. К.: Центр учбової літератури, 2018. 384 с.
 4. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
 5. Москалець В. Психологія особистості: підручник. К.: Видавництво Ліра-К, 2021. 364 с.
 6. Столяренко О.Б. Психологія особистості: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 280 с.
 7. Слюсаревський М.М., Хазратова Н.В. Соціальна психологія: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 352 с
 8. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі: навчальний посібник. - 2-ге вид. перероб. і доп. К.: Видавництво Ліра-К, 2017. 456 с.
 9. Партико Н.В. Психологія конфліктів: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 132 с.

Приклад екзаменаційного білету

Форма № Н-10.08(КРОК)

УНІВЕРСИТЕТ «КРОК»

Здобувач освітньо-наукового ступеня: доктор філософії
Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація»
Спеціальність: С4 «Психологія»
Вступний іспит до аспірантури

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Історія становлення психології як науки. Наукові школи психології та їх концептуальні засади.
2. Становлення експериментальної психології. Теорія і практика (принципи і методи) класичного експерименту.
3. Девіантна поведінка особистості. Види девіантної поведінки. Ознаки девіантної поведінки.

Затверджено на засіданні
кафедри психології
Протокол № _ від „_” _____ 20__ року

Завідувач кафедри психології

Олена НИКОНЕНКО
(підпис)